

DE ONTWERPSTUDIO WOORDENSCHAT

ONTWERPGERICHT ONDERZOEK IN DE BASISCHOOL

DE CHRISTOFFELSCHOOL (GENDRINGEN), DE DOBBELSTEEN (ULFT),
ISELINGE HOGESCHOOL (DOETINCHEM). FLANKEREND ONDERZOEK DOOR OU
THEMA: WERKPLEKCURRICULUM EN PRAKTIJKONDERZOEK

AANPAK

De ontwerpstudio is een curriculuminnovatieproject van Iselinge Hogeschool waarbij in een opleidingsschool alle stagiaires en een aantal leerkrachten samen met docenten van de lerarenopleiding samenwerken aan een praktijkvraag van de betreffende school. De gehanteerde methodiek is die van het ontwerpgericht onderzoek (Van den Akker, 1999).

De twee opleidingsscholen die aan de pilot meedoen hebben gekozen voor een praktijkvraag binnen woordenschatonderwijs.

De doelen van de ontwerpstudio zijn dat:

- leerkrachten en studenten geïnspireerd worden om zichzelf en hun eigen onderwijspraktijk te verbeteren;
- er betekenis wordt gegeven aan de rol en het denken van de leerkracht als ontwerper die een ontwerpuitdaging aangaat. Leerkrachten en studenten werken en leren in een omgeving waarin ontwerpen een centrale activiteit is;
- de betrokkenen een mentaal model ontwikkelen van het ontwerpproces en vaardigheid opdoen in het proces van onderwijsontwerpen in verschillende variaties of genres van ontwerpprocessen;
- begeleiding en ondersteuning krijgen in het ontwerpproces en het nemen van ontwerpbesluiten.

Fase	Stap	Activiteiten
Behoeftanalyse	Starten	Een eerste indruk van de ontwerpuitdaging krijgen en onder woorden brengen.
	Diagnose	Onderzoeken en gedetailleerd vaststellen van de ontwerpuitdaging. De ontwerp- en kennisuitdaging vertalen naar onderzoeksvragen.
Ontwerpen	Analyse	Zoeken naar mogelijke oplossingen op basis van theorie, passend bij de vastgestelde uitdaging.
	Exploratie	Zoeken naar mogelijke oplossingen op basis van praktijkervaringen.
	Ontwerpen	Voorlopige keuze maken voor een oplossing. Opstellen van voorlopige ontwerprichtlijnen (!).
Implementeren en testen	Implementeren	Ontwerprichtlijnen vertalen naar concrete onderwijsactiviteiten.
	Uitproberen en testen	Vorbereiden en organiseren van de onderwijsactiviteiten en het onderzoek.
Evalueren en delen	Evalueren	Onderwijsactiviteiten uitvoeren en meten.
	Kennisontwikkeling	Evalueren van leren, 'fine-tunen' van het ontwerp. Vaststellen en delen van ontwerprichtlijnen, ontwerpen, en resultaten van onderzoek.

SUCCEFACTOREN

Het project loopt nog tot juli 2016. Tot nu toe te identificeren succesfactoren zijn:

- Studenten uit verschillende jaarlagen van de opleiding werken gezamenlijk aan één, door de school ingebracht, project;
- Het onderwerp is actueel en vraagt om ontwikkeling;
- Leerkrachten en opleidingsdocenten maken deel uit van de ontwerpteams;
- De bijeenkomsten vinden plaats op de opleidingsscholen;
- Er wordt werktijd vrijgemaakt tijdens de bijeenkomsten waarbij de relevante literatuur aanwezig is;
- De methodiek van ontwerpgericht onderzoek leidt tot tailormade ontwerpen, die ontwikkeld worden op basis van literatuuronderzoek en onderzoek naar goede praktijkervaringen. De ontwikkelde ontwerpen worden in de klas getest, geëvalueerd, aangepast en weer uitgetest;
- Snelle feedback mogelijk omdat de ontwerpstudio een WhatsApp gebruikt voor tussentijdse communicatie;
- Pilot in twee studie jaren, waardoor de methodiek in de tweede pilot kan worden aangescherpt.

VRAGEN VOOR DE TOEKOMST

- Goede vraagarticulatie binnen de opleidingsschool is van groot belang voor het slagen van de ontwerpstudio. Hoe werkt een school aan schoolontwikkeling en hoe kunnen we dit verbinden aan het leren van studenten? Gekeken naar deze vorm van ontwerpen: ziet u in uw praktijk ontwerpen die geschikt zouden zijn voor de ontwerpstudio?
- Studenten voelden zich nu nog echt student. Dit maakte dat zij het soms moeilijk vonden om te delen wat zij aan het ontwerpen waren. Hoe krijg je het voor elkaar dat alle deelnemers binnen een ontwerpstudio als gelijken participeren?